

Aprob,

Avocatul Poporului,

Victor Ciobă

ROMÂNIA

RAPORT

privind vizita desfășurată la Centrul de Reținere și Areștare Preventivă al I.P.J

Constanța

Sumar:

Prezentul Raport, întocmit ca urmare a vizitei la Centrul de Reținere și Areștare Preventivă al I.P.J Constanța, este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

1. Cadrul general și organizarea vizitei
2. Constatările rezultate din vizita efectuată
3. Recomandări

1. Cadrul general și organizarea vizitei

În temeiul art. 35 lit. a) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, instituția Avocatul Poporului, Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție a efectuat la data de 19 iunie 2018, o vizită la Centrul de Reținere și Areștare Preventivă al I.P.J Constanța.

La efectuarea vizitei au participat

- Adjunct al

Avocatului Poporului și reprezentanți ai Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție,

- jurist,

- asistent social,

medic și

- psiholog, precum și

reprezentant al Organizației Neguvernamentale Societatea

Independentă Română a Drepturilor Omului "SIRDO".

Vizita a avut ca obiective prevenirea torturii, a tratamentelor inumane și degradante, respectarea dreptului persoanei private de libertate la informarea unei terțe persoane despre reținerea sau arestarea sa, dreptul de a avea acces la un avocat, dreptul de a solicita examinarea medicală de către un medic ales și audierea persoanelor aflate în centru.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată și condițiile de cazare

Centrul de Reținere și Areștare Preventivă Constanța este amenajat în imobilul în care se află sediul Inspectoratului de Poliție al Județului Constanța și funcționează în baza dispozițiilor Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, ale Hotărârii de Guvern nr. 157/2016 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Legii nr. 254/2013, ale Ordinului Ministrului Afacerilor Interne nr. 14/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și măsurile necesare pentru siguranța acestora.

Centrul are o capacitate legală de cazare de 51 de locuri, la momentul vizitei fiind custodiate 49 de persoane, dintre care 2 minori și o persoană de sex feminin. Din totalul persoanelor reținute/arestate preventiv, două persoane erau străine (Italia și Cehia).

Persoanele reținute/arestate preventiv erau cazate separat, fiind diferențiate pe sexe și pe grupe de vîrstă, femeile fiind cazate separat față de bărbați, iar minorii separat față de adulți. În anul 2018, până la data vizitei numărul persoanelor reținute/arestate preventiv a fost de 524, din care numărul persoanelor vulnerabile a fost de 19 (6 cetăteni străni și 13 minori). În situația în care există supraaglomerare se solicita sprijinul în vederea redistribuirii, aceasta realizându-se cel mai frecvent în centrele de reținere și arestare preventivă din județele Tulcea, Ialomița și Călărași. Cu titlul de exemplu, la 22 mai 2018 erau custodiate 50 de persoane în cadrul Centrului de Reținere și Arestandare Preventivă Constanța, 14 persoane fiind repartizate la alte centre.

De asemenea, în anul 2018 numărul de persoane puse în libertate prin înlocuirea măsurii arestării preventive a fost de 40 (19 puse sub control judiciar și 21 plasate în arest la domiciliu), iar numărul de persoane reținute și eliberate la expirarea ordonanței a fost de 115, ceea ce a condus la diminuarea supraaglomerării în centrul de reținere și arestare preventivă.

Cât privește personalul, schema de personal prevedea un număr de 29 angajați: un ofițer (șef centru), 4 agenți (șef tură), 12 agenți de pază și supraveghere, 12 agenți. Din totalul posturilor ocupate, numai 2 posturi erau ocupate de personal de sex feminin. Din declarațiile reprezentanților Centrului a rezultat că există un deficit de personal. În acest sens au fost formulate către Inspectoratul de Poliție Județean Constanța, note de suplimentare a numărului total de posturi.

Centrul funcționa la demisolul imobilului deținut de Inspectoratul Județean de Poliție Constanța fiind organizat astfel: 13 camere de reținere, zona administrativă, camera convorbiri telefonice, incluzând magazia de bagaje, curți de plimbare, cameră depozitare hrană, birou personal, vestiare. **Datorită aglomerării din anumite perioade (în anul 2018 au fost cazate 524 de persoane), conducerea centrului a luat decizia de a desființa unele săli și de a le transforma în camere de cazare.**

La momentul vizitei Centrul se afla într-un proces de renovare prin zugrăvirea peretilor și înlocuirea instalațiilor sanitare. Conform declarațiilor conducerii centrului au

existau investiții prin fonduri norvegiene cu care au fost renovate toaletele, dușurile, camerele au fost dotate cu aparate de aer condiționat, geamuri termopane.

Încăperile nu erau aerisite și luminate natural corespunzător, datorită amplasamentului la subsolul clădirii, ferestrele erau prevăzute cu geam termopan, securizate cu grădini și plase metalice. **S-a constatat o lipsă a igienizării spațiilor, plasele fiind murdare de praf și insecte.**

Având în vedere, pe de o parte, amplasarea centrului la subsolul imobilului, ceea ce împiedica lumina naturală să pătrundă în camere, iar, pe de altă parte, faptul că în unele încăperi se zugrăvea, echipa de vizită a apreciat **că se impunea identificarea unei soluții în vederea relocării persoanelor private de libertate până la finalizarea lucrărilor de renovare a camerelor de detenție.**

Camerele de detinere erau dotate cu 4 – 11 paturi metalice, supraetajate câte două, unele prevăzute cu sertare pentru depozitarea cazarmamentului și a efectelor personale ale persoanelor private de libertate, rafturi, masă și scaune metalice prinse în pardoseală, aparate de aer condiționat cu semnalizare optică și acustică. Toate camerele de cazare erau conectate la cablu TV, fiind instalate televizoare. Difuzarea emisiunilor radio-TV se realiza conform programului propus de șeful centrului și aprobat de conducerea inspectoratului.

Unele camere erau murdare și neigienizate, o parte a persoanelor custodiate reclamând acest aspect în timpul întrevederilor cu echipa de vizită. Persoanele reținute depozitați obiectele și hrana pe podea, constatăndu-se dezordine, sticle pe jos, saltele și lenjerie de pat veche, băile prezintă igrasie. Persoanele fumătoare și nefumătoare erau cazate în aceeași cameră, reținând în acest sens că contravint art. 42 alin. 4 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și măsurile necesare pentru siguranța acestora, aprobat prin Ordinul nr. 14/2018 al Ministerului Afacerilor Interne, în situația în care spațiile disponibile permit acest lucru, nefumătorii vor fi cazați separat de fumători.

De asemenea, datorită faptului că lumina de veghe era prea puternică, aceasta fiind aprinsă permanent, o parte a persoanelor custodiate acoperiseră becurile cu hârtie, prosoape sau pulovere pentru a nu-i deranja. Toate camerele erau prevăzute cu

grup sanitar propriu, cu ușă și zid despărțitor, astfel încât să fie respectată intimitatea persoanelor care le foloseau. **Starea de curătenie și igienă la grupurile sanitare din unele camere era necorespunzătoare, persistând mirosuri dezagreabile, iar o parte din instalațiile tehnico-sanitare prezintau defecțiuni.**

În unele camere au fost identificate oglinzi sparte care puteau reprezenta un risc de incidente pentru cei din cameră. La recomandarea membrilor echipei de vizită s-au înălțurat cioburile de oglindă din două camere.

Din observațiile făcute de echipa de vizită și din discuțiile purtate cu persoanele private de libertate a reieșit faptul că nu a fost semnalată prezența insectelor sau a rozătoarelor, procedura de dezinsecție și deratizare efectuându-se periodic, conform documentelor prezентate echipei de vizită.

În timpul vizitei în Centru s-a putut observa că pe interiorul ușilor fiecarei camere de detinere, erau afișate drepturile, obligațiile și interdicțiile persoanelor aflate în custodia Centrului, precum și numere de telefon de la barou. **Nu existau informații afișate care să ajute persoanele custodiate pentru identificarea instituțiilor și organizațiilor neguvenamentale care puteau fi sesizate în cazul încălcării drepturilor lor.**

Pe hol erau amplasate frigidere pentru persoanele reținute/arestate preventiv, accesul la acestea fiind făcut numai la solicitare.

Depozitarea cazarmamentului se făcea în două spații fără aerisire și cu umiditate, **care nu asigurau condiții de păstrare corespunzătoare.** Distribuția materialelor igienico-sanitare pentru persoanele private de libertate se efectua lunar.

Centrul deținea 3 curți de plimbare, la momentul vizitei numai două dintre acestea erau funcționale, cea de-a treia fiind folosită ca spațiu de depozitare a mobilierului din spațiile aflate în renovare. **Curțile de plimbare erau parțial acoperite cu material plexiglas, ceea ce producea un efect de seră, astfel că temperatura în zilele însorite era foarte ridicată.** Conform informațiilor furnizate de reprezentanții centrului, urmău a fi reabilitate și curțile de plimbare, urmărindu-se amenajarea spațiului astfel încât să se asigure o temperatură corespunzătoare.

Curțile de plimbare erau dotate cu câte o bicicletă medicinală și un spalier destinate recreerii și desfășurării unor activități fizice, fiind prevăzute cu camere video. Toate persoanele custodiate în centru aveau acces la activități în aer liber, acestea fiind scoase în curtea de plimbare pe camere, prin rotație, timp de o oră zilnic.

Persoanele interviewate au reclamat faptul că timpul de 1h petrecut la plimbare este insuficient și că restul de 23h le petrec în cameră. Echipa de vizită a apreciat că este necesară implicarea persoanelor custodiate și în alte activități recreative. Reamintim că Regula 23 din Ansamblul de Reguli Mandela prevede că persoanele private de libertate trebuie să primească în timpul perioadei rezervate exercițiilor fizice, o educație fizică și recreativă.

Camera de vizită era dotată cu mese și scaune, compartimentată atât pentru vizite (cu și fără dispozitiv de separare), cât și pentru verificarea și primirea pachetelor.

Echipa de vizită a constatat că personalul centrului nu avea un spațiu suficient pentru desfășurarea activităților zilnice, cu titlul de exemplu personalul cu atribuții în escortă nu avea un birou, iar perchezițiile corporale amănunțite aveau loc în camera șefului de tură (cameră dotată cu sistem de supraveghere video). Conform art. 35 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și măsurile necesare pentru siguranța acestora, aprobat prin Ordinul nr. 14/2018 al Ministerului Afacerilor Interne, percheziția corporală amănunțită se execută în spații special amenajate nesupravegheate video, de către un polițist de același sex cu persoana perchezitionată în condiții care să nu lezeze demnitatea persoanei private de libertate și cu respectarea dreptului acesteia la viață intimă. Potrivit Regulii 50 din Ansamblul de reguli minime ale Națiunilor Unite pentru tratamentul deținuților (Regulile Nelson Mandela), perchezițiile trebuie să se desfășoare cu respectarea demnității umane inerente și a intimității persoanei perchezitionate.

Camera de audieri vizitată aflată în sediul IPJ Constanța cuprindea 2 birouri, 3 scaune, geam recunoaștere, sistem de supraveghere video, **care era orientat spre locul pe care îl ocupa persoana custodiată**. Potrivit informațiilor comunicate de reprezentanții centrului numărul de audieri acordate în anul 2018 de către lucrătorii de poliție judiciară a

fost de 282, însă nu au fost efectuată nicio consemnare în registrul pentru evidența persoanelor audiate. Echipa de vizită apreciază că masa și cele două scaune unde se desfășoară cercetarea penală ar trebui să fie amplasate pentru a fi înregistrată video nu numai persoana custodiată ci și lucrătorul de poliție judiciară. Or, potrivit Normelor Comitetului European pentru Prevenirea Torturii și Tratamentelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante (CPT), înregistrarea electronică (audio și/sau video) a interviurilor poliției reprezintă pentru deținuți o garanție suplimentară importantă împotriva rechizitoriilor tratamente. Astfel de sisteme pot furniza o înregistrare completă și autentică a procesului de interogare, înlesnindu-se astfel foarte mult investigarea oricărora declarații de rechizitorii tratamente. Aceasta este atât în interesul persoanelor care au fost maltratate de poliție cât și al ofițerilor de poliție confruntați cu declarații nefondate privind aplicarea rechizitoriilor tratamente fizice sau presiunilor psihologice. Înregistrarea electronică a interviurilor de către poliție reduce, de asemenea, posibilitatea pentru persoanele implicate de a nega în mod fals ceea ce declaraseră.

Cu privire la situația disciplinară a persoanelor custodiate în centru, în anul 2018 a fost aplicată o singură sancțiune cu interzicerea dreptului de a primi vizite pe o perioadă de 1 lună pentru agresarea unei persoane private de libertate.

Nu au fost cazuri de aplicare a sancțiunii disciplinare cu izolarea prevăzută de art. 101 alin. f) din Legea nr. 254/2013.

În ceea ce privește folosirea mijloacelor de imobilizare, potrivit registrului de evidență a acestora, în anul 2018 asupra unei persoane private de libertate care a manifestat un comportament violent au fost folosite ca mijloace de imobilizare cătușe timp de 30 minute pentru a impiedica evadarea în timpul transportului deținuților.

Din analiza dosarelor individuale verificate în mod aleatoriu s-a constatat necompletarea fișei dactiloskopice într-un dosar, lipsa fotografiei persoanei private de libertate în alt dosar, motivația Centrului fiind încarcerarea recentă. **De asemenea, nu toate bonurile de scoatere precizau locul prezentării persoanei private de libertate și semnatatura agentului**, șeful centrului menționând că aceste date urmau să fie completate la momentul efectiv al scoaterii din centru a persoanei custodiate. Echipa de vizită apreciază

că bonurile de scoatere trebuie completate și atașate la dosarul individual la data scoaterii din centru a persoanei private de libertate.

Persoanele private de libertate interviewate au declarat că nu au cunoștință despre situații de tratament discriminatoriu sau acte de agresiune fizică, verbală sau de altă natură, săvârșite de membrii personalului asupra persoanelor custodiate. De asemenea, au menționat că aveau acces la avocați, iar vizitele din partea familiilor se desfășurau în condiții corespunzătoare, singurul aspect negativ fiind acela referitor la faptul că **nu dețineau materialele necesare corespondenței**.

Un aspect important îl reprezintă respectarea dreptului persoanei private de libertate la informarea unei terțe persoane despre reținerea sau arestarea sa, iar din verificările efectuate s-a constatat că persoanele custodiate aveau această posibilitate, în majoritatea cazurilor fiind anunțată familia.

Imediat după introducerea în centru, persoanei custodiate i se comunică, sub semnătură, date despre posibilitatea de a informa, personal sau prin intermediul administrației centrului, un membru al familiei sau altă persoană desemnată de persoana privată de libertate despre locul unde este deținută, potrivit dispozițiilor art. 228 alin. 4-6 din Codul de procedură penală. Administrația locului de deținere are obligația de a aduce la cunoștința inculpatului arestat preventiv dispozițiile legale, precum și de a consemna într-un proces-verbal modul în care s-a realizat încunoștințarea.

Persoanele private de libertate au declarat că administrația locului de deținere le-a anunțat telefonic familia despre faptul că acestea se aflau în centru. În acest sens au fost consultate câteva dosare personale și s-a constatat că erau întocmite procese verbale referitoare la anunțarea familiei de către administrația centrului, indicându-se numele și calitatea, numărul de telefon, data și dacă avea sau nu alte nevoi speciale. Cu titlu de exemplu, o persoană custodiată a solicitat să fie anunțată ambasada despre situația sa.

Echipa de vizită a remarcat respectarea dispozițiilor art. 44 alin. (4) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și măsurile necesare pentru siguranța acestora, aprobat prin Ordinul nr. 14/2018 al Ministerului Afacerilor Interne, în sensul întocmirii evidenței speciale "Oglinda centrului"

în care erau menționate numele și prenumele persoanelor private de libertate, date privind organul de urmărire penală care instrumentează cauza.

În ceea ce privește asistența medicală

În cadrul Centrului de Reținere și Areștare Preventivă Constanța exista amenajat un cabinet medical unde se efectua vizita medicală a persoanelor arestate preventiv înainte de introducerea în centru și consultațiile medicale pentru persoanele custodiate.

La data vizitei în cadrul centrului se efectuau lucrări de construcție și amenajare a unei săli de tratament în vederea extinderii spațiului destinat acordării asistenței medicale.

Cabinetul medical era amenajat și dotat cu aparatură medicală (tensiometru, stetoscop, glucometru, lampă cu ultraviolete pentru sterilizare încăperi etc.), cânăr, taliometru, frigider pentru păstrarea deșeurilor rezultate din activitatea medicală etc.

La data vizitei, Centrul de Reținere și Areștare Preventivă Constanța deținea Autorizație Sanitară de Funcționare, **dar aceasta nu era avizată pentru anul în curs**. Unitatea fiind în curs de reamenajare, se efectuaseră demersuri pentru reavizarea anuală a acesteia către Direcția Medicală a Ministerului Afacerilor Interne.

Asistența medicală a persoanelor private de libertate custodiate la nivelul Centrului de Reținere și Areștare Preventivă Constanța era asigurată de 2 medici, un medic primar medicină internă din cadrul Centrului Medical Județean Constanța și de un medic specialist medicină de familie, care oferea servicii medicale odată pe săptămână, fiind detașat de la o unitate din Mangalia. De asemenea, asistența medicală era asigurată și de 2 asistenți medicali.

Din discuțiile cu personalul medical a reieșit că medicul desemnat să asigure asistența medicală în centru examina orice urgență medico-chirurgicală și în funcție de situație și de competență profesională, decidea fie tratarea acesteia în arest, fie apela Serviciul Unic de Urgență 112, pentru transferul pacientului într-o unitate medicală specializată.

Medicul și asistenții medicali asigurau asistența medicală la cabinetul medical din incinta Centrului Medical Județean și se deplasau doar la solicitare în Centrul de Reținere și Areștare Preventivă. Programul de lucru al personalului medical era de 8 ore. **Echipa de**

vizită a apreciat că, având în vedere capacitatea ridicată de custodiere, se impune identificarea unei soluții pentru asigurarea periodică, în baza unui program, a asistenței medicale în centru, astfel ca aceasta să nu fie asigurată numai în cazul solicitărilor persoanelor private de libertate.

Numărul examinărilor medicale la introducerea în arest în anul 2018 au fost de 139, iar număr total de consultații medicale acordate în anul 2018 de 1155. În perioada 2017-2018 nu au fost înregistrate decese în rândul persoanelor private de libertate și nici sinucideri.

În afara orelor de program, continuitatea în acordarea serviciilor medicale era asigurată printr-un serviciu de permanență telefonică la domiciliu.

Vizita medicală a persoanelor arestate preventiv se efectua în mod obligatoriu la introducerea în centru, la cabinetul medical, de către medic sau asistentul medical.

În cazul în care controlul medical obligatoriu la depunerea în arest era efectuat de asistentul medical, acesta întocmea o fișă medicală de triaj, urmând ca în cel mai scurt timp posibil, persoana privată de libertate să fie văzută de medic.

Medicul care asigura asistența medicală la nivelul centrului acorda servicii de asistență medicală primară persoanelor private de libertate, la cererea acestora, în baza unei programări întocmite de personalul operativ în dimineața zilei respective.

Conform documentelor prezentate, vizita medicală cuprindea examenul clinic general, precum și întocmirea și completarea documentelor specifice (fișă medicală, consimțământul informat, nota privind constatarea mărcilor traumaticice, etc.).

Existau întocmite fișe medicale pentru toate persoanele arestate preventiv custodiate în centru, iar toate consultațiile medicale erau consemnate atât în aceste fișe, cât și în Registrul de consultații.

Echipa de vizită a verificat prin sondaj fișele medicale ale mai multor persoane arestate preventiv, precum și registrele folosite în activitatea curentă a cabinetului medical (registrul de consultații medicale, registrul de tratamente, registrul de evidență gravide, registrul de recoltare probe biologice, registrul de evidență consumatori de droguri, registrul de evidență persoane aflate în refuz de hrană, registrul de evidență bolnavi cronici) și a

constatat modul corect de întocmire, completare și înregistrare a acestora. În registrul de consultații erau consemnate numele persoanei, data acordării consultației medicale, simptomatologia afecțiunii, tratamentul acordat și semnătura persoanei private de libertate. Au fost acordate consultații medicale și tratament pentru afecțiuni respiratorii (rinofaringite, traheobronșite, otite, etc.), afecțiuni articulare (dorsalgii, artrite, poliartrroză), afecțiuni digestive (sindroame dispeptice, gastrite, gastroenterite etc.), algii dentare, afecțiuni dermatologice, mialgii, tulburare anxioasă, sindrom depresiv, tulburare de personalitate, etc.

Formularul de consumămant informat completat în mod corect, era atașat la fișă medicală a persoanelor arestate preventiv și semnat de către acestea.

Tratamentele efectuate persoanelor private de libertate erau consemnate în mod corespunzător în Registrul de tratamente.

Consultațiile medicale de specialitate, analizele medicale și investigațiile paraclinice recomandate de medic erau asigurate prin prezentarea persoanelor private de libertate la unități medicale din municipiul Constanța.

În cursul anului 2017 au existat 9 cazuri de internări în spital ale persoanelor private de libertate, pentru afecțiuni psihice (tulburări de comportament, reacție posttraumatică de stres), afecțiuni parazitare (scabie), HIV, hepatită cronică, ciroză hepatică, tuberculoză pulmonară (2 cazuri), insuficiență cardiacă. În anul 2018 au existat 6 cazuri de internare în spital, toate pentru afecțiuni psihice (tulburări de personalitate, tulburări de comportament, consum de substanțe psihoactive). Internările în vederea acordării asistenței medicale de specialitate, s-au făcut în penitenciare-spital cu compartimente de profil (Penitenciarul-Spital București-Jilava, Penitenciarul-Spital Tg. Ocna, Penitenciarul-Spital Constanța-Poarta Albă etc.)

Serviciile stomatologice pentru persoanele arestate preventiv puteau fi asigurate la cabinetul de specialitate din cadrul Centrului Medical Județean Constanța al Ministerului Afacerilor Interne. Din discuțiile pe care echipa de vizită le-a avut cu responsabilii din conducerea centrului, a rezultat faptul că existau anumite dificultăți în asigurarea serviciilor de medicină dentară (lipsă personal, mijloace de transport insuficiente etc.). Una din persoanele interviewate ne-a declarat că a solicitat de mai

multe ori consultații de medicină dentară, însă până la data vizitei nu beneficiase de aceste servicii.

Persoanele aflate în custodia centrului, beneficiau de tratament medical în mod gratuit, în baza unor prescripții eliberate de medicii care asigurau asistența medicală sau de alți medici specialiști din unități sanitare publice. La cerere, persoanele private de libertate puteau solicita anumite medicamente sau materiale sanitare, contra cost, conform legislației în vigoare, dar numai cu acordul medicului care asigura asistența medicală în centru.

La data vizitei în centru erau custodiate trei persoane care aveau tratament recomandat de medic, pentru afecțiuni cornice (cardiomioptie dilatativă, tulburare depresivă, epilepsie). Conform datelor consemnate în Registrul evidență distribuție medicamente pentru persoanele private de libertate, doar două persoane primeau tratamentul recomandat, iar o persoană refuza tratamentul, acest lucru fiind consemnat sub semnătura persoanei arestate.

Potrivit documentelor prezentate, medicamentele recomandate de medicul specialist erau distribuite persoanelor private de libertate atât de către personalul medical în timpul programului de lucru, cât și de personalul operativ (agENȚI), nefiind astfel respectate prevederile procedurii de sistem PS-01-DM nr. 4117408/14.01.2015 elaborată de Direcția Medicală din Ministerul Afacerilor Interne. Normele Comitetului European pentru Prevenirea Torturii (CPT) recomandă ca distribuirea și administrarea tratamentului medical să fie făcută numai de către și în prezența personalului medical. Personalul operativ nu are pregătirea necesară și nici atribuții pentru desfășurarea acestei activități.

Medicamentele prescrise de către medic, ce urmău a fi distribuite persoanelor arestate preventiv, erau păstrate în plicuri individuale, în condiții corespunzătoare de siguranță, într-un dulap amenajat în cadrul centrului.

În cazul apariției unor situații de urgență medico-chirurgicală, personalul de serviciu la momentul respectiv acorda primul ajutor și informa imediat medicul și conducerea centrului.

Inspectoratul de Poliție Județean Constanța avea în dotare o ambulanță folosită pentru transportul persoanelor arestate la cabinele medicale de specialitate sau la spital în vederea internării.

Conform documentelor prezentate, în anul 2018 nu au fost înregistrate solicitări ale Serviciului Național Unic de Urgență 112, pentru motive medicale.

Toate persoanele private de libertate erau prezentate pentru consult pneumologic în termen de 5-10 zile de la depunerea în centru, în vederea depistării cazurilor de tuberculoză pulmonară. În anul 2017 au fost diagnosticate două cazuri de tuberculoză pulmonară care au fost interne la Penitenciarul-Spital Târgu-Ocna pentru tratament de specialitate. Tot în anul 2017 au mai fost diagnosticate două cazuri de scabie, un caz de hepatită cronică virală B+D și un caz de HIV. Persoanele arestate preventiv au fost transferate în penitenciare-spital în vederea acordării asistenței medicale de specialitate.

În anul 2018, până la data vizitei, 31 de persoane arestate preventive efectuaseră consult pneumologic în vederea depistării tuberculozei pulmonare. La data vizitei centrul nu avea amenajat un izolator destinat cazării separate a persoanei suspecte până la stabilirea diagnosticului de certitudine și acordarea asistenței medicale specifice; nu existau în centru persoane private de libertate diagnosticate cu boli transmisibile.

În ceea ce privește acordarea asistenței medicale consumatorilor de droguri, în fișă medicală erau consemnate sub semnătura persoanei private de libertate, informațiile legate de consumul de droguri. La data efectuării vizitei, erau custodiate în centru trei persoane care declaraseră consum ocasional de droguri (canabis, marihuana).

În cazul constatării mărcilor traumatice la încarcerare, personalul medical completa Nota privind constatarea mărcilor traumatice. Acest document se întocmea în două exemplare, dintre care unul era înaintat conducerii centrului și unul era atașat fișei medicale.

Conform documentelor examineate, în cursul anului 2018 a fost constatată prezența leziunilor traumatice (escoriații, echimoze, hematoame, tumefacții, plagă) la 10 persoane private de libertate, nota de constatare întocmită de personalul medical fiind transmisă organelor de urmărire penală. Leziunile respective au fost produse anterior procesului de încarcerare, în nota de constatare nefiind consemnată cauza acestora. Prezentăm constatările

personalului medical în cazul persoanelor private de libertate: 1.echimoze punctiforme pumnul stâng, escoriație față laterală nas stânga, piramidă nazală, sufuziune 4/2 în loja renală dreapta; 2.echimoză de aproximativ 13/10 cm în regiunea superioară a omoplatului stâng și echimoză de aproximativ 26/22 cm în regiunea lombosacrată bilateral; 3. 2 hematoame punctiforme de aproximativ 0,5 cm, față anterioară 1/3 distală braț drept, escoriație liniară de aproximativ 5 cm umăr anterior stâng, hematom liniar articulație mâna stângă (zona de încătușare); 4.hematom suborbital drept, escoriații pomet obraz stâng, sufuziune pomet obraz drept; 5.plagă de 2 cm suturată la unitatea de primire urgență în 1/3 medie, față anterioară coapsa dreaptă; 6.echimoză suborbitară ochiul drept, escoriație lob auricular dreapta de 1/1 cm, escoriație de 1/1 cm pomete dreapta; 7. escoriații de 0,5 cm liniare retroauricular drept, hematom de ½ cm retroauricular stâng, echimoză de 6/8 cm hemotorace drept posterior; 8. escoriație nazală, tumefacție pe jumătate din buza superioară, escoriație 4/2 cm genunchi stâng, echimoză de 6/2 cm regiunea fesieră stânga. 9. escoriație de ½ cm retroauricular dreapta, escoriație în zona parietală de 1/1 cm, escoriații de 5/1 coate bilateral; 10. echimoză suborbitară ochiul stâng de 5/6 cm, escoriație pavilion auricular stânga, tumefacție la nivelul antebrățului.

În registru de tratamente și intervenții de mica chirurgie erau consemnate: plagă superficială zona parietală, fractură tibie la depunerea în arest, plagă frontală stânga prin agresiune. Sub acest aspect instituția Avocatul Poporului va face demersuri la organele de urmărire penală pentru a ni se comunica soluțiile dispuse în aceste cazuri.

La data vizitei o persoană arestată preventiv se afla în refuz de hrană. Intrarea în refuz de hrană a fost înregistrată la data de 16 iunie 2018. Personalul medical a monitorizat zilnic starea de sănătate a acestei persoane, fiind consemnate valorile funcțiilor vitale (tensiune arterială, puls) și parametrii biologici (glicemia). De asemenea, a fost întocmită o notă prin care se solicita internarea la Penitenciarul-Spital Constanța-Poarta-Albă, în vederea supravegherii medicale permanente, dat fiind faptul că persoana respectivă refuza și administrarea tratamentului recomandat de medic pentru afecțiunea cronică de care suferă. La data vizitei, întrucât a fost aprobată internarea la Penitenciarul-Spital Constanța-Poarta-Albă, persoana custodiată a fost transferată la această unitate penitenciară.

Alimentația persoanelor custodiate în Centrul de Reținere și Areștare Preventivă Constanța:

Hrana zilnică a persoanelor deținute în această unitate era furnizată de la Penitenciarul Constanța-Poarta Albă, conform situației de efective transmisă zilnic de conducerea centrului.

Hrana era transportată cu o autospecială autorizată sanitar veterinar în recipiente de inox, în stare foarte bună de igienă, prevazute cu sistem de etanșeizare care asigura păstrarea temperaturii adecvate servirii.

Centrul avea amenajat un oficiu destinat primirii și distribuirii hranei către persoanele private de libertate, dotat cu masă, scaune, cărucior din inox pentru transportul și distribuția hranei, fișete metalice pentru păstrarea veselei persoanelor private de libertate, mașină pentru spălat vasele, chiuvetă din inox, frigidere pentru păstrarea probelor alimentare, feliator, cuptor cu microunde, 3 frigidere pentru păstrarea alimentelor achiziționate de persoanele private de libertate sau a celor primite de la familiile cu ocazia vizitelor.

Nu exista o sală de mese în cadrul centrului, persoanele private de libertate servind masa în camerele de detenție, acestea fiind dotate cu mese și scaune.

Echipa de vizită a constatat că hrana destinată servirii la masa de prânz în ziua vizitei avea o consistență slabă, fapt relatat de mai multe persoane private de libertate în cadrul interviurilor. Acestea și-au exprimat nemulțumirea față de calitatea hranei declarând că nu mănâncă din hrana pusă la dispoziție de CRAP.

La momentul efectuării vizitei existau prelevate probe alimentare păstrate într-un frigidier destinat special acestui scop conform normelor sanitare în vigoare. Echipa de vizită a constatat că frigidierul nu era dotat cu termometru și nu avea grafic pentru monitorizarea zilnică a temperaturii.

În cazul în care, în urma consultului medical, se constata existența unei afecțiuni care necesită un anumit tip de dietă (diabet zaharat, hipertensiune arterială etc.), medicul centrului întocmea regimul alimentar iar acesta era adus la cunoștință conducerii Centrului de Reținere și Areștare Preventivă Constanța, care efectua demersuri în vederea asigurării

regimului adecvat de hrană. În ziua vizitei în centru nu erau custodiate persoane care să aibă indicație medicală de regim alimentar.

În ceea ce privește asistența psihologică a persoanelor vulnerabile

Echipa de vizită a avut întrevederi cu ofițerii psihologi care au declarat că asistența psihologică a persoanelor cazate în centru era asigurată pe baza solicitărilor persoanelor private de libertare. În urma vizitei, Compartimentul Psihologic din cadrul Inspectoratului de Poliție a Județului Constanța a transmis documentația cu privire la activitatea de psihologie în centru și anume solicitările persoanelor private de libertate, declarațiile de consumămant și solicitările centrului de reținere și arestare preventivă către Compartimentul Psihologie.

Astfel, în anul 2018 au fost formulate 9 cereri ale persoanelor private de libertate de solicitare a consilierii psihologice. În anul 2017 au fost formulate 8 cereri. De precizat că unele declarații de consumămant conțineau notări cu privire la data efectuării asistenței psihologice cât și unele aspecte abordate. **Nu au fost întocmite fișe de consiliere psihologică care se redactează în mod obligatoriu în urma unor ședințe de consiliere psihologică, cu descrierea problematicii abordate, metodele și tehnicele de intervenție, constatăriile, rezultatele, recomandările/concluziile ofițerului psiholog.** Fișele de consiliere psihologică pot conține detalii despre demersurile viitoare, necesitatea unui număr constant de ședințe sau trimiterea către alte servicii specializate de psihoterapie sau psihiatrie. Cu privire la situația din perioada 2017-2018, nu au fost puse la dispoziția echipei eventualele trimiteri/adrese către alte servicii specializate precum centrul medical județean, Centrul de Prevenire, Evaluare și Consiliere Antidrog Constanța sau solicitare evaluare psihiatrică, secții de psihiatrie.

Cu toate acestea, numărul extrem de mare de persoane private de libertate custodiate în arest în fiecare an, suprapopularea (în 2017, 900 de persoane) indică un risc ridicat de vulnerabilitate, Centrul de Reținere și Arestrare Preventivă Constanța având specificul de a custodia un procentaj ridicat de consumatori de substanțe psihooactive, unele dintre acestea necesitând intervenție psihoterapeutică, includerea într-un program de asistență antidrog de

urgență. Totodată, un număr semnificativ dintre persoanele custodiate pot prezenta semnele unor tulburări psihice, minorii, persoanele cu infracțiuni sexuale, cu risc suicid, tentative de suicid pot suferi de anxietate și/sau depresie. Dificultatea de adaptare la mediul de arest reprezintă un alt factor de risc pentru sănătatea mintală a persoanelor private de libertate cu preponderență în cazul minorilor. De aceea, apreciem că nevoile de asistență psihologică comparativ cu statistica pusă la dispoziție cu privire la cazurile în care au răspuns ofițerii psihologi erau mult mai mari.

Subliniem că neacordarea asistenței psihologice persoanelor cu tulburări psihice sau care întâmpină dificultăți în adaptarea la mediul de reținere și arestare poate reprezenta un tratament inuman și degradant. În acest sens menționăm Regula Mandela nr 30 (3) care prevede că: *O atenție deosebită va fi acordată: Identificării oricărora semne de stres psihologic sau de altă natură cauzate de privațiunea de libertate, inclusiv, dar nu limitându-se la, riscul de sinucidere sau automutilare și simptomele de retragere care rezultă din consumul de droguri, medicamente sau alcool și întreprinderii tuturor măsurilor individualizate sau de tratament corespunzătoare.*

Prin tratament corespunzător se înțelege inclusiv servicii de psihoterapie și servicii de psihiatrie, ceea ce nu a rezultat în niciun caz din cele puse la dispoziția echipei de vizită.

Centrul deținea un registru în care se menționau persoanele date în consemn. În anul 2018, 6 persoane au fost date în consemn, spre exemplu în iunie 2018 pentru tulburări de comportament, în mai 2018 o persoană fiind considerată vulnerabilă, acte de tip suicid, în februarie 2018 o altă persoană a fost dată în consemn caracterizată de fapte de violență, comportament violent, beneficiar al unui tratament psihiatric. În anul 2017, 3 persoane au fost date în consemn (vulnerabil pentru fapta comisă, acte de suicid).

Procedura de a da în consemn, printr-o supraveghere suplimentară a persoanelor vulnerabile și cu risc ridicat de autoranire sau suicid este insuficientă. Ofițerii psihologii au obligația de a-și populariza activitatea lor în Centrul de Reținere și Arestandare Preventivă Constanța, de a fi o prezentă constantă, de a vizita și încuraja persoanele private de libertate să apeleze la serviciile psihologice, iar conducerea să afișeze anunțuri vizibile în camere și pe holuri cu privire la această posibilitate, observând semnele de stres psihologic ale

persoanelor arestate. Este insuficient ca demersul pentru solicitarea consilierii psihologice să aparțină doar persoanelor private de libertate.

Echipa de vizită a consultat registrul de evidență intrări/ieșire persoane din afara Centrului în care era menționată asistența psihologică la cerere, împreună cu alte situații de ieșiri din centru (vizite, avocat) ceea ce crea o dificultate în identificarea situațiilor de acordare a asistenței psihologice. Totodată în același registru nu era notat numele persoanei private de libertate care a beneficiat de ședința de consiliere psihologică.

Echipa de vizită a avut întrevederi confidențiale cu persoanele private de libertate într-un spațiu pus la dispoziție de administrația centrului întâlnind persoane care și-au dat acordul din categoria celor de naționalitate străină și minori, persoane vulnerabile.

Unul dintre minori a declarat că a fost consultat de două ori de ofițerul psiholog în perioada de 6 săptămâni de reținere. Acesta, la momentul interviului, prezenta dispoziție tristă, sentimente de vinovăție, îngrijorare și stări de plâns. Vulnerabilitatea minorului necesita o consiliere psihologică cu frecvență săptămânală, fapt adus la cunoștința psihologilor de către echipa de vizită ca un caz ce necesită a fi abordat cu prioritate.

Altă persoană privată de libertate a făcut solicitare pentru asistență psihologică și aștepta răspunsul din partea administrației centrului. Având în vedere că centrul era aflat la subsolul IPJ Constanța considerăm că procedura constând în solicitarea scrisă pentru consiliere psihologică făcută de către persoanele custodiate către administrația centrului, anunțarea ofițerilor psihologi/compartimentul psihologie de către centrul de reținere și arestare preventivă tot printr-o adresă scrisă, este una care poate dura câteva zile și ar crea o barieră în urgentarea asigurării consilierii psihologice. Drept dovadă stau nu doar declarațiile persoanelor private de libertate care au confirmat că așteaptă sosirea psihologului în centru cât și documentele puse la dispoziție de administrația centrului unde au fost constatare întârzieri. Astfel, cu titlul de exemplu, dacă o persoană privată de libertate a depus o cerere scrisă în data de 20 iunie 2017, centrul a trimis-o compartimentului psihologie în data de 21 iunie 2017, a fost primită în data de 22 iunie 2017, iar declarația de consimțământ a fost semnată în data de 23 iunie 2017. Însă în alte cazuri timpul de răspuns

a fost mai mare de trei zile. Astfel într-un alt caz, cererea către Compartimentul Psihologie din 01 noiembrie 2017 a primit răspuns, prin venirea psihologului în arest la o distanță de 7 zile, potrivit declarației de consumțământ având data de 08 noiembrie 2017. O cerere din 07 iunie 2018 a unei persoane private de libertate determină ca ofițerul psiholog să sosească în centru pentru a constata refuzul consilierii psihologice în data 25 iunie 2018, deci la o diferență de 18 zile. O altă cerere din luna mai 2018 a persoanei private de libertate se încheia cu un refuz al asistenței psihologice pe o declarație de consumțământ dată la 15 zile de la cererea anterioara. În final, o altă cerere a persoanei private de libertate din 18 iunie 2018 primea un răspuns în 25 iunie 2018, la o distanță de 7 zile, iar următoarea ședință de consiliere psihologică ar fi avut loc la 10 iulie 2018, deci la 14 zile.

Subliniem că rata de întârziere a răspunsului asigurării asistenței psihologice primare are efecte asupra stării de sănătate psihică a persoanei privată de libertate. Mai grav, calitatea însăși a actului profesional este afectată.

Întârzierile de procesare a solicitărilor persoanelor private de libertate sunt remarcate față de data redactării acestora către comportamentul psihologie. Astfel o cerere a persoanei custodiate din 16 mai 2018, era înregistrată a doua zi de către administrația centrului, dar aceasta trimitea o adresă către Compartimentul Psihologie 5 zile mai târziu, iar ofițerul psiholog ajungea în centru și înmâna declarația de consumțământ care era semnată la 25 mai 2018, deci la 9 zile de la formularea cererii persoanei private de libertate. O altă cerere din 16 martie 2018 era înregistrată în Compartimentul Psihologie, 4 zile mai târziu. Se constată și ineficiența a comunicării acestor cereri între compartimente. Cu toate că era perioada de weekend o cerere de la subsolul clădirii (centrul de reținere și arestare preventivă) ajungea în biroul psihologilor (aflat în aceeași clădire, la etaj) într-un termen de trei zile lucrătoare.

În concluzie, este inacceptabil ca o persoană privată de libertate să solicite asistență psihologică, iar **ofițerul psiholog care își desfășoară activitatea în cadrul IPJ Constanța să ajungă în centru după o perioada de 7 respectiv 9 zile**.

Cu privire la informarea despre drepturi, obligații și interdicții, din documentele regăsite la dosarul unor cetățeni străini s-a constatat că aceștia au semnat declarațiile în limba română. Este nepermis ca cetățenii străini să semneze o declarație care este scrisă

într-o limbă pe care aceştia nu o cunosc. Totodată, cererile de a consulta un psiholog erau întotdeauna străine în limba română, deși unele dintre acestea, cu care echipa de vizită a avut întrevederi, nu cunoșteau limba română. Potrivit art. 38 alin.(4) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și măsurile necesare pentru siguranța acestora, aprobat prin Ordinul nr. 14/2018 al Ministerului Afacerilor Interne, în cazul persoanelor private de libertate care nu vorbesc sau nu înțeleg limba română, nu se pot exprima ori au deficiențe de comunicare, informarea se realizează prin intermediul unei persoane care poate comunica cu aceasta sau prin înmânarea unui document care cuprinde aceste informații, redactat, după caz, în limba pe care o cunosc sau într-o limbă de circulație internațională.

În ceea ce privește asistența socială

Pentru menținerea legăturii cu familia și pentru medierea contactului cu diverse persoane, Centrul oferea posibilitatea persoanelor reținute/arestate preventiv să primească vizite în spațiul special amenajat, sub supraveghere vizuală directă a personalului centrului sau prin intermediul sistemelor electronice de supraveghere. Puteau fi vizitate de membrii de familie, aparținătorii sau alte persoane, cu aprobarea scrisă a șefului de centru. Minorii beneficiau de un număr de 6 vizite/lună, iar persoanele majore de 4 vizite/lună. Durata vizitei era stabilită de la 30 de minute până la 2 ore, în funcție de numărul solicitărilor de acordare a vizitelor și de spațiile existente.

Din interviurile purtate cu persoanele custodiate în Centru, a reieșit faptul că erau vizitate de familie, rude, avocați, prieteni etc.

Persoanelor reținute/arestate preventiv puteau primi lunar pachet cu produse alimentare, suplimentar cu ocazia zilei naționale sau a unor sărbători religioase importante ale cultului și religiei căruia/căreia îi aparțin și cu ocazia zilei de naștere.

Centrul nu dispunea de o cameră (club) pentru activități de socializare și de petrecere a timpului liber. În cadrul întrevederilor cu persoanele custodiate acestea au precizat faptul că ar dori să se organizeze diverse activități de petrecere a timpului liber la care să poată participa.

Potrivit art. 7 alin. (2) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și măsurile necesare pentru siguranța acestora, aprobat prin Ordinul nr. 14/2018 al Ministerului Afacerilor Interne, în sectorul de cazare pot fi amenajate, după caz și în funcție de posibilități, spații destinate asigurării asistenței medicale, consultației și efectuării triajului epidemiologic, birouri de lucru pentru judecătorul de supraveghere a privării de libertate, cabinet de psihologie, frizerie, uscătorie, spații pentru practicarea sportului și pentru desfășurarea activităților în aer liber, puncte de documentare și informare electronică, cluburi, locuri de practicare a religiei.

Cumpărăturile pentru persoanele custodiate se făceau de către un agent angajat al Centrului în baza unei cereri și a ofertelor puse la dispoziție de către operatorii economici, în limita a $\frac{3}{4}$ din valoarea salariului minim brut pe economie. Medicul putea restricționa cumpărarea de către persoanele custodiate bolnave a unor alimente contraindicate în afecțiunile de care suferă ori a produselor din tutun. Persoane reținute/arestate preventiv puteau primi sume de bani, care se consemnaseră în fișă contabilă întocmită la intrarea în centru.

Persoanele private de libertate aveau acces la telefon, pe bază de solicitare aprobată de conducerea Centrului. Ulterior con vorbirii, aceasta era consemnată în Registrul privind evidența con vorbirilor telefonice și în Fișa individuală de evidență a con vorbirilor telefonice. Aceasta cuprindea informații privind numărul apelat, persoana apelată și durata con vorbirii. Numărul apelurilor efectuate de persoanele custodiate era de aproximativ 30-35 apeluri pe zi.

Cheltuielile ocasionate de efectuarea con vorbirilor telefonice erau suportate de către persoanele private de libertate, putând fi efectuate con vorbiri cu 10 persoane din exterior, atât din țară, cât și din străinătate. Persoanele cu care puteau să aibă con vorbiri erau membrii de familie, aparținători sau alte persoane precum: avocatul, notarul public, executorul judecătoresc, mediatorul autorizat ori altă persoană cu atribuții oficiale, precum și reprezentantul diplomatic, în cazul persoanelor de cetățenie străină.

Durata con vorbirilor telefonice era diferită în funcție de numărul solicitărilor de acordare a con vorbirilor telefonice și de gradul de ocupare al Centrului.

Camera de con vorbiri telefonice era prevăzută cu două aparate telefonice amplasate la mică distanță unul față de celălalt nefiind asigurată confidențialitatea dialogului deoarece personalul era insuficient, iar solicitările persoanelor custodiate de a avea acces la telefon erau numeroase, con vorbirile se realizau în cele mai multe cazuri în prezență unei alte persoane custodiată în Centru. De asemenea, numărul aparatelor telefonice era insuficient raportat la numărul persoanelor custodiate în Centru.

Nu se asigura dreptul la comunicări on-line, Centrul neavând amenajat un astfel de spațiu.

De asemenea, în timpul vizitei s-a observat că la capătul scărilor ce asigura accesul spre ieșire există o cutie pentru corespondență. Conform informațiilor furnizate de angajații Centrului, corespondență se colecta de către un angajat al Poștei Române, la un interval de două zile. Scrisorile depuse în cutia poștală nu se înregistrau în registre. Răspunsurile la petiții și corespondență se predau, sub semnătură destinatarului, în ziua sosirii, plicul fiind deschis în fața persoanei custodiate.

Centrul nu asigura persoanelor custodiate materialele necesare corespondenței (hârtie, plicuri, timbre), cel mai frecvent acestea erau puse la dispoziție de către angajați sau colegi de cameră.

Din interviurile cu persoanele custodiate în Centru, s-a concluzionat că nu au existat încălcări ale dreptului la apeluri telefonice, pachete, vizite sau cumpărături.

Având în vedere cele de mai sus, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Avocatul Poporului

RECOMANDĂ
conducerii Centrului de Reținere și Areștare Preventivă Constanța
să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

I. Sub aspectul condițiilor de cazare

- a. Îmbunătățirea condițiilor de cazare prin asigurarea iluminatului corespunzător în camerele de detinere atât ziua cât și noaptea; •continuarea lucrărilor de zugrăvire și igienizare a camerelor de detinere; •efectuarea unor lucrări de igienizare și amenajare a grupurilor sanitare unde au fost semnalate neconformități; •curățarea/înlocuirea plaselor împotriva insectelor; înlocuirea oglinzilor din camerele unde acestea erau sparte în scopul evitării riscurilor de incidente sau răniri; •examinarea oportunității relocării persoanelor private de libertate până la finalizarea lucrărilor de reparații în camera;
- b. Amplasarea sistemului de supraveghere video în camera de anchetă astfel încât să asigure înregistrarea atât a persoanei custodiate, cât și a lucrătorului de poliție judiciară, respectiv a întregului proces de audiere ;
- c. Examinarea posibilității cauzării separate a persoanelor nefumătoare de persoanele fumătoare, întrucât cu prilejul vizitei s-a constatat că acestea erau repartizate în aceeași camera, având în vedere că potrivit art. 42 alin. 4 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și măsurile necesare pentru siguranța acestora, aprobat prin Ordinul nr. 14/2018 al Ministerului Afacerilor Interne, în situația în care spațiile disponibile permit acest lucru, nefumătorii vor fi cazați separat de fumători;
- d. Executarea perchezițiilor corporale amănunțite în condiții care să respecte dreptul la intimitate al persoanelor custodiate, în spații care să fie astfel amenajate încât să nu permită observarea percheziției de către personalul neimplicat în percheziție și nici surprinderea acesteia pe camerele video;
- e. Depozitarea cazarmamentului în spații care să asigure condiții corespunzătoare de păstrare, întrucât la data vizitei, acesta se afla în două spații fără aerisire și cu umiditate;

II. Sub aspect medical

- a.** Urgentarea demersurilor în vederea avizării anuale a Autorizației Sanitare de Funcționare a Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Constanța;
- b.** Finalizarea lucrărilor de construcție și amenajarea sălii de tratament în vederea extinderii spațiului destinat acordării asistenței medicale;
- c.** Analizarea posibilității de asigurare a asistenței medicale în cadrul Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Constanța prin delegare de personal medical de la Centrul Medical Județean;
- d.** Efectuarea demersurilor necesare în vederea îmbunătățirii calității hranei;
- e.** Identificarea unor soluții în vederea asigurării în bune condiții a serviciilor de medicină dentară;
- f.** Luarea măsurilor necesare astfel încât distribuirea tratamentului persoanelor private de libertate să fie făcută numai de către personalul medical, în conformitate cu prevederile procedurii de sistem PS-01-DM nr. 4117408/14.01.2015 elaborată de Direcția Medicală din Ministerul Afacerilor Interne și cu recomandările cuprinse în normele CPT;

III. Sub aspect psihologic

- a.** Asigurarea asistenței psihologice persoanelor custodiate cu prioritate persoanelor vulnerabile în special minorii, femeile, persoanele cu dizabilități, cu tulburări psihice, cu situație socio-familială deosebită, persoanele consumatoare de droguri sau străinii printr-o activitate constantă și crescută a ofițerilor psihologi în arest, popularizarea acestei activități psihologice prin afișarea unor informări în camere și în spațiile comune;
- b.** Înregistrarea într-un registru unic a ședințelor de consiliere psihologică de care beneficiază persoanele private de libertate cu indicarea numelui acestora ;

- c. Completarea bonurilor de scoatere cu precizarea locului și semnătura agentului la momentului scoaterii din centru a persoanei private de libertate;
- d. Contractarea unor servicii de psihologie clinică și psihoterapie care să răspundă nevoilor de intervenție psihologică având în vedere că ofițerii psihologi din cadrul Compartimentului de Psihologie al IPJ Constanța susțin doar activitatea de asistență psihologică primară pentru persoanele reținute sau arestate preventiv și suportul psihologic în vederea adaptării la mediul de arest;

- e. Întocmirea fișelor de consiliere psihologică în urma fiecărei ședințe de consiliere psihologică care să conțină rubrici despre problematica abordată, metodele și tehnicele de intervenție, constatăriile, rezultatele, recomandările/concluziile ofițerului psiholog;

IV. Sub aspect social

- a. Amenajarea curților de plimbare astfel încât să fie asigurat un climat corespunzător și dotarea acestora cu echipament specific pentru desfășurarea unor activități în aer liber (mese, scaune, bănci, etc);
- b. Amenajarea unui spațiu (club) care să poată fi folosit de persoanele custodiate pentru activități de socializare, cultural-educative și de petrecere a timpului liber;
- c. Amenajarea și dotarea unui spațiu pentru asigurarea dreptului la comunicări online;
- d. Identificarea unor soluții în vederea achiziționării unui număr mai mare de aparate telefonice și amplasarea acestora astfel încât să poată fi asigurată intimitatea și confidențialitatea con vorbirilor ;
- e. Asigurarea materialelor necesare corespondenței (hârtie, plicuri, timbre) pentru persoanelor custodiate ce nu au venituri ;
- f. Completarea organigramei cu personal de asistență socială astfel încât să poată fi satisfăcute nevoile sociale, inclusiv dezvoltarea/menținerea relațiilor cu familia având în vedere starea de dificultate în care se află;

g. Identificarea unor soluții în vederea oferirii persoanelor custodiate a unor programe și activități educative și asistență social;

V. Alte aspecte

a. Afisarea în incinta centrului a informațiilor care să ajute persoanele custodiate pentru identificarea instituțiilor și organizațiilor neguvenamentale care pot fi sesizate în cazul încălcării drepturilor lor;

b. Completarea corespunzătoare a registrului pentru evidența persoanelor audiate, acesta fiind necompletat la momentul vizitei;

c. Traducerea declarației de luare la cunoștință despre drepturile, obligațiile și interdicțiile pe care persoanele private de libertate străine trebuie să o semneze într-o limbă de circulație internațională și a oricărui alt document pe care acestea trebuie să le semneze (ex. declarația de consimțământ).

București, 16 octombrie 2018